

Sergio Yahni:

“ISRAELI BOIKOT EGITEA DA KRIMENAK ORDAINARAZTEKO EGITURA ERAGINKOR BAKARRA”

12 urte zituela heldu zen familiarekin batera Argentinatik Jerusalemara Sergio Yahni. Ordutik ezkerreko mugimenduekin batera lanean aritu da Palestinako okupazioaren eta apartheidaren aurka. Lau aldiz kartzelan izan da Israelgo armada desobeditzeagatik. Palestinarrek eta israeldarrek osatutako Alternative Information Center (AIC) hedabideko zuzendaria da 1992tik. Askapenaren aurkako epaiketan testigantza eman ostean etorri da Iruñera.

TESTUA ETA ARGAZKIAK:

Axier Lopez

@axierl

Nolakoa da Palestinan kazetaritza egitea?

Eguneroko lanean traba gutxi topatzen duzu. Bada jendea kazetariak gustuko ez dituen, beste batzuek oihuren bat botatzen dizute, badira jarrera oldarkorra duten soldaduak, baina halere lan egiteko eta informatzeko askatasuna dugu. Zergatik? Erabateko inpunitatea dutela jakitun direlako. Beste herrialdeak zenbait kontu ezkututzen saiatzen dira, Israel ez.

Nola ikusten duzu Israelgo panorama komunikatiboa?

Informazioa negozio bilakatu zutenean, egia erlatiboa izatera pasa zen. Hedabide handiak negozioarako egiturak dira eta ikusle-ratioa handitzeko lehia basatia dute haien artean. Oso bide sinpleak erabiltzen dituzte horretarako: zirikatzea, sasi-informazioa eskaintzea, na-

zionalismoa sustatzea, histeria faltsuak sortzea edo, zuzenean, gezurra esatea.

Zer ari da gertatzen Jerusalemen?

Urriaren labanaz egindako zenbait eraso gertatu ziren bi krisik eraginda. Aurrena, irailaren hasieran, Dawabcheh sendiaren hilketak eragin zuen. Kolonoen komando batek haien etxeari su eman zion familia barruan zela. Defentsa ministroak adierazi zuen bazekiela zeintzuk izan ziren egileak, baina ez zituztela epaituko, hala eginez gero informazioa lortzeko darabiltzaten bitarteko informatikoen berri eman beharko zuelako. Hau da, bizitzak, palestinarra bada, ez du ezertxo ere balio. Hori izan zen jendea kalera ateratzeko arrazoietako bat. Bigarren krisialdia piztu zuen Al-Aqsa meskitarekiko Israelek hartu dituen politika berriak. Testuinguru horrek eragin ditu erasoak eta, egunen joan etorriare-

kin batera, histeria egoera sortu da. Ez da kontu politikoa, Jerusalemgo herritar israeldarrak beldur dira. Nik egiten dizkiot erosketak amaginarrebari edo berak telefonoz eskatzen ditu, kalera ateratzeko beldurrak jota baita. Izu giroaren errudunetako bat komunikabideak dira.

Okupazioaren ondorioei klase gatazka gehitu behar zaie.

Bi komunitateak batera bizi dira Jerusalem: israeldarrak (kolonoak barne) eta palestinarrak. Gizartea pobrea da, oro har, bi aldeetan. Palestinarren %80 pobrezian bizi da eta juduentzako zerbizuetan egiten dute lan. Hor garatzen da egungo etnia-arteko borroka.

Zergatik labanaz eraso egin? Ez al da suizidioa?

Bai. Palestinan poliziaren aurrean labana ateratzen baduzu, badakizu ez zarela

onik aterako. Egun bizitzen ari garena biolentziaren pertsonalizazioa da. Harelere, azpimarratu nahi dut uste baino gutxiago izan direla erasoak. Nire kalkuluen arabera, kasuen erdia baino ez dira egiazko erasoak izan. Gainerako guztiak “positibo faltsuak” izan dira –tartean hildakoak egote hutsagatik eraso terroristatzat saltzen dituzten gertaerak–.

Afera da antolakunde politikoek sinisgarritasuna galdu dutela. Guztiz antzua da Palestinako Agintearen (PA) estrategia diplomatikoa –Nazio Batuen Erakundean eta Arabiar Ligan eragiteko bideratua– eta bien bitartean egoerak okerrera egiten jarraitzen du. Jerusalem galdutzat eman dute. Hamasek bere lurralde-kontraesana konpondu nahi du. Eta historikoki oso kolpatua izan den ezkerrek ez du gaitasunik lidergora heltzeko. Labankadek ez diote estrategia bati jarraitzen, erantzun herrikoien

isla izan dira, eta horrek agerian utzi du, hain zuzen, estrategia politikoaren falta.

Noiz arte luzatu dezakete bide diplomatikoa?

APri buruz ari garenean, burokraziaz eta Palestinako herri mugimenduaren aurkako errepresioaren kolaborazioaz ari gara. Asko du galtzeko. Jerusalem labanak ditugu mintzagai, eta Zis-jordanian, berriz, APK zapaldu dituen manifestazio erraldoiei buruz hitz egin beharko genuke. Palestinako gizartean interes ekonomiko handiak dituzten zenbait taldek lotura estua dute APekin eta horregatik Abu Mazen saiatzen ari da egungo egoera ahalik eta gehien luzatzen. Bide hori ez da egiazko alternatiba. Are gutxiago kontuan izanik Israelek oso argi adierazi duela Palestinarekin negoziatzeko inolako asmorik ez duela.

“Palestinako gatazkaren arazoa ez da aritmetikoa, estatu bat edo biren inguruko eztabaida guztiz hutsala da erregimen sionista aldatu ezean”

“Jerusalemgo israeldarrak histeria egoeran bizi dira, eta komunikabideak dira izu giro horren errudunetako bat”

Gaza Hamasen esku dagoen sabairik gabeko kartzela izatea politikoki errentagarria al da Israelentzat?

Gaitzik txikiena da Israelentzat. Nazioarteko komunitateak Israeli erabateko zigorgabetasuna eman dio. Inork ez zuen ezertxo ere egin iaz Gazaren aurka egindako eraso militarren aurrean -2.000 lagun hil zituzten-. Hau da, ziklikoak diren erasoek sortzen dien kostu politikoa txikiagoa da beste edozein alternatiba eraikitzea baino, nazioarteko komunitateak ez baitio inolako kostu edo baliorik ematen palestinarren bizitzetara. Horretan du garrantzia BDZ mugimenduak (Boikot, Desinbertsioa eta Zigorrak). BDZ da Israeli krimenak ordainarazteko egun dagoen egitura eraginkor bakarra. Eragin handiagoa edo txikiagoa izan dezake, baina boikota eta zigorrak dira geratzen zaigun bakarra.

Ez dirudi Palestinako ezkerrek burua jasotzen duenik.

Fatah eta Hamas artean harrapatuta dago. Barne gatazkak garrantzi handiagoa du okupazioaren aurkako borroka baino. Ezkerrek indar handia duen lekua bada ere -Hebron edo Al-Aida errefuxiatu eremua kasu-, Hamas/Fatah bipolaritateak eragozten du ezkerrek maila nazionalean lekua egitea.

Adibidez, ezkerrek gaur egun Gazan indarra badu ere, lehen Intifadaren garaian botere hegemonikoa izan zen, baita Zisjordaniako unibertsitateetan ere.

Erresistentzia zen ezkerren lekua, horregatik Israelek ezkerreko mugimenduetara bideratu zituen kolpeak. Lehen eta bigarren Intifaden artean beren koardoen bi herenak galdu zituztela esango nuke. Palestina Askatzeko Herri Fronteko (PAHF) kide egitea zen heriotzarako biderik laburrena. Herri Frontea eta ezkerreko mugimenduak ez ziren bakezaleak, baina ez zuten inoiz gerrillaren bidea hartu. Herri borroka zen, eta testuinguru horretan militanteak hiltzen, atxilotzen, deportatzen... mugimendua indargabetu zuten. Ia miraria da gaur egun mugimenduak bizirik jarraitzea.

Eta Israelgo ezker, halakorik ba al da?

Garrantzirik gabeko mailetara txikitu da ezker judua. Zionismo barruko indarren metaketak isolatuta utzi du eta, gatazkari dagokionez, ezkerre eraginik gabeko aldagaia da gaur egun.

Israelgo presidente Benjamin Netanyahu Holokaustoaren egiletza intelektuala palestinarrei egotzi die. Zergatik?

Esan zuen, berez, Hitlerrek ez zituela juduak akabatu nahi, palestinar batek konbentzitu zela. Holokaustoaren erabilera harago doa. Historialari batek esan zuen behin: "historia guztia historia garaikidea da". Eta egun Europan ikusten ari gara. Giro kontserbadoreetan esaten ari dira Islama izan dela beti etsaia. Kontua ez da gaur egun Islama etsai koiunturala izatea, baizik

“Mobilizazio molde eta elkartasuna adierazteko bide berriak behar ditugu; nazioarteko elkartasun brigada gehiago Palestinara eramatea”

“Mundu arabiarrean ez dago egonkortasunik. Trantsizio egoeran daude eta horiek ez dira berri onak Israelentzat”

eta Islama kristautasunaren eta juduen etsai esentziala dela adieraztea.

Henri Levy talka esentzialaz mintzo da. Hain da esentziala ezen Holokaustoaren ideia Islamaren asmoa dela esaten dute, edo, are okerragoa dena, palestinarren ideia dela. Beraz, Jerusalemgo labankaden kasuak Holokaustoaren jarraipena besterik ez dira, zibilizazio judukristauaren aurkako gorroto esentzialaren ondorioa. Hau da, errealtatea hankaz gora jarkezu nahi dute. Juduak jopuntuan jartzeari utzi dion eskuin mutur atzerakoari zilegitasuna ematen ari dira. Horregatik, adibidez, Marine Le Penek bere aita bota zuen Frantziako Fronte Nazionaletik, azken honek ez baitzuen ulertu egun arazoa ez direla juduak, arabiarrek baizik. Berdina gertatzen ari da lehen Hyderren esku zegoen Austriako Freedom Party alderdian. Historia nahieran moldatzen ari dira gaur politikoki errentagarri gerta dakien. Eta hau ez da soilik Israeli eta Netanyahuari dagokien kontua. Netanyahu da horrelakorik esan dezakeen bakarra, beste batek hori esan izan balu legez kanpokotzat hartuko litzateke-eta. Alemaniako buruzagi politikoren batek esango balu Hitler ez zela erruduna izan, segituan hartuko lukete preso. Hori Holokaustoa ukatzea baita.

Zer gertatu behar da herrialde arabiarrek erreakziona dezaten?

Herrialde arabiarrek erantzuten ari

Nolako izan da Espainiako Auzitegi Nazionalera egindako bisita?

“Surrealista xamarra. Madrilgo aldirietako industriagune batean dago. Ez dakizu oso ondo ea Auzitegi Nazionala den ala Mercedes Benzeko kontzesionarioa. Oso espazio bitxia da. Ni hara joan nintzen BDZri buruzko argibideak ematera. Fiskaltzak zioen ETaren asmakuntza izan zela BDZ kanpaina. Nire testigantza bitartez azaldu nuen Palestinako komunitate zibilak noiz, nola eta zergatik egin zion dei nazioarteko komunitateari Israeli boikot, desinbertsioak eta zigorrak egiteko.”

Israeli boikot egiteko deia Lekeitioko portuan. Euskal Herrian hamaika herri mugimenduk, sindikatuk eta alderdik egin dute bat BDZ kanpainarekin.

dira. Mundu arabiarrean ez dago egonkortasunik, kolapsatu egin da. Trantsizio egoeran dago eta inork ez daki norantz. Ez dakigu zer gertatuko den Sirian, zein bide hartuko duen Egiptok... Oso trantsizio odoltsua izaten ari da. Eta horiek ez dira berri onak Israelentzat.

Europako ezker instituzionalaren gehien-goak, baita Euskal Herrikoak ere, bi estatu irtenbidea bere egin du.

Palestinako gatazkaren arazoa ez da aritmetikoa, erregimen arazoa da. Erregimen sionista aldatu ezean, estatu bat do biren inguruko etzabaida guztiz hutsala da. Begiratu Hegoafrikan gertatutakoa, erregimena aldatzearekin batera etorri zen demokrazia. Horregatik gu erresistentzia partekatuz [corresistencia erabili du gaztelaniaz] mintzo gara.

Okupazioa eta apartheidaren aurkako borroka palestinarrak gain, erregimen aldaketa lortzeko borroka israeldarrena ere izan behar du. Borroka horrek bildu behar ditu Israelgo indar demokratikoak, txikitxoak izanik ere, baita gutxiengo etnikoak ere. Tel-Aviven etiopiarra izatea ez da kontu erraza; hala xe erakutsi dute poliziarekin borrokan amaitu duten etiopiarren manifestazioek. Jatorri arabiarreko judua izatea ere ez da xamurra. Erresistentzia bateratua behar dugu.

Hamar urteko ibilbidea du BDZ ekime-nak. Nola ikusten duzu egun?

BDZrik gabeko bideren bat proposatzen duen edonori ondorengoa galde-tuko nioke: “hik Israeli nola eskatu nahi dion/k erantzukizuna eragin dituen

hildako, zauritu, preso eta galdutako bitzita –hiltzea ez baita beharreako bitzita galtzeko– saldoarengatik?”. Horren aurrean zera dio nazioarteko komunitateak: “tira, negoziatu beharra dago”. Zer negoziatu, ordea?! NBEn Justizia Auzitegiaren ebazpena oso argia da. Beraz, non da nazioarteko legedia? Horrexegatik orain dela 10 urte gizarte zibila agertu zen plazara kontu eske. BDZ oinarritzko tresna da etorkizuneko edozein motatako konponbideri begira. BDZ ezinbestekoa da, baina ez da nahikoa. Mobilizazio molde eta elkartasuna adierazteko bide berriak behar ditugu; nazioarteko elkartasun brigada gehiago Palestinara eramatea, kontzientzia handitzeko bideak sortzea, eta abar. Baina hori guztia ezin da egin BDZrik gabe, Israeli boikot egin gabe. ■

ANTOLATZAILAK

5 **5urangoa**

BABESLE NAGUSIAK

BFA DFB

BABESLE PUBLIKOAK

DURANGO

Asisten Foru Alkartea Diputación Foral de Álava

Gobierno de Navarra

BABESLE PRIVATUAK

bbk EROSKI zurekin euskaltel